
IEVAINOJUMA MEHĀNISMS

Nepieciešamais koda garums:

nn.nn

Definīcija:

Veids, kādā tika gūts ievainojums (proti, kā persona tika ievainota).

Konteksts:

Fizisks ievainojums ir noticis gadījumā, kad cilvēka audi ir tikuši spēji pakļauti kādam enerģijas veidam un tā rezultātā tiem nodarīts kāda veida bojājums. Ievainojums var rasties arī kaut kādu dzīvībai svarīgu elementu trūkuma rezultātā (piem., noslīkšana vai slīkšana, žņaugšana, nosalšana). Šo procesu, kura laikā notiek ievainojums, var dēvēt par „ievainojuma mehānismu”.

Lietošanas vadlīnijas:

Ievainojums bieži ir savstarpēji secīgu notikumu rezultāts. Ievainojuma gūšanā parasti ir iesaistīti dažādi mehānismu veidi:

- Pamatmehānismi – kuri ir iesaistīti, sākoties ievainojumu izraisošajam notikumam;
- Tiešie mehānismi – kuri izraisa esošo fizisko bojājumu;
- Starpmehānismi – citi mehānismi, kas ir iesaistīti ievainojumu izraisošajā notikumā.

Tiešais un pamatmehānisms var būt viens un tas pats. Piemēram, ja persona, gatavojot maltīti, iegriež sev pirkstā ar nazi, tad iegriešana pirkstā ir gan tiešais, gan pamatmehānisms. Kodēt ievainojuma mehānismu šādās situācijās ir vienkārši. Citas situācijas ir daudz sarežģītākas. Piemēram, ja sieviete aizķeras aiz ierīces elektrības vada un sasiņ galvu pret leti, tad aizķeršanās aiz vada ir pamatmehānisms (darbība, kas aizsāk ievainojumu izraisīto notikumu), un kontakts ar leti ir tiešais mehānisms (darbība, kas ir par iemeslu tiešajam fiziskajam bojājumam).

Tā kā ievainojumu izraisošajā notikumā bieži iesaistīts vairāk nekā viens mehānisms, un tā kā notikumu secība, kas noved pie ievainojuma, ne vienmēr ir skaidra, ievainojuma pamatmehānisma noteikšana var būt sarežģīta. Turklāt pieejamā informācija par gadījumu ne vienmēr ļauj atšķirt mehānisma veidus.

Ievainojuma mehānismam ir trīs kodēšanas līmeņi, no kuriem trešais līmenis ir visdetalizētākais.

Lai kodētu ievainojuma mehānismu:

- Jākodē tikai tiešais mehānisms.
- Ja nav iespējams izšķirties starp mehānismu veidiem, tad jākodē pēc secības pirmais mehānisms, kas norādīts informācijā par gadījumu.

Piezīme:

Kodu secībā ir pārrāvumi. Šie pārrāvumi ļaus pievienot jaunus kodus, veicot pārmaiņas starplaikā starp būtiskiem klasifikācijas grozījumiem.

IEVAINOJUMA MEHĀNISMS: PIRMĀ UN OTRĀ LĪMEŅA KODU PĀRSKATS

- 01 Truls spēks**
 - 01.2 Sadursme ar priekšmetu vai dzīvnieku
 - 01.3 Sadursme ar cilvēku
 - 01.4 Saspiedums un sašķaidījums
 - 01.5 Kritiens, klupiens, lēciens, grūdiens
 - 01.6 Nobrāzums un noberzums
 - 01.8 Cita veida precizēta saskare ar trulu spēku
 - 01.9 Saskare ar trulu spēku, bez precizējuma

- 02 Durošs vai caururbjošs spēks**
 - 02.1 Skrāpējums, iegriezums, ieklēsums, nošķēlums
 - 02.2 Punktveida dūriens un asmens dūriens
 - 02.3 Kodiens, dzēliens, indes ievadīšana
 - 02.8 Cita veida precizēts durošs vai caururbjošs spēks
 - 02.9 Durošs vai caururbjošs spēks, bez precizējuma

- 03 Cita veida mehāniskais spēks**
 - 03.1 Sprādziena viļņa trieciens
 - 03.2 Sadursme ar mehānismu
 - 03.8 Cita veida precizēts mehāniskais spēks
 - 03.9 Mehāniskais spēks, bez precizējuma

- 04 Termiskais mehānisms**
 - 04.1 Sakaršana
 - 04.2 Atdzišana
 - 04.8 Cita veida precizēts termiskais mehānisms
 - 04.9 Termiskais mehānisms, bez precizējuma

- 05 Elpošanas apdraudējums**
 - 05.1 Mehāniskais elpošanas apdraudējums
 - 05.2 Noslīkšana vai slīkšana
 - 05.3 Iesprostojums ar skābekli nabadzīgā vietā
 - 05.8 Cita veida precizēts elpošanas apdraudējums
 - 05.9 Elpošanas apdraudējums, bez precizējuma

- 06 Ķīmiskas vai cita veida vielas iedarbība**
 - 06.1 Saindēšanās ar ķīmisku vai cita veida vielu
 - 06.2 Ķīmiskas vai cita veida vielas izraisīts ķīmiskais apdegums
 - 06.8 Cita veida precizēta ķīmiskas vai cita veida vielas iedarbība
 - 06.9 Ķīmiskas vai cita veida vielas iedarbība, bez precizējuma

- 07 Fiziska pārpūle**
 - 07.1 Akūta pārpūle, pārstiepšanās
 - 07.8 Cita veida precizēta fiziska pārpūle
 - 07.9 Fiziska pārpūle, bez precizējuma

- 08 Laika apstākļu, dabas katastrofu vai citu dabas spēku ietekme**
 - 08.1 Nokrišņu ietekme**
 - 08.2 Vēja ietekme**
 - 08.3 Zemes vai okeāna kustību ietekme**
 - 08.4 Vulkāna izvirduma ietekme**
 - 08.8 Cita veida precizēta laika apstākļu, dabas katastrofu vai citu dabas spēku ietekme**
 - 08.9 Laika apstākļu, dabas katastrofu vai citu dabas spēku ietekme, bez precizējuma**

- 96 Nav iespējams ziņot juridisku iemeslu dēļ**

- 98 Cita veida precizēts ievainojuma mehānisms**
 - 98.1 Saskaņā ar svešķermeni**
 - 98.2 Elektrības un radiācijas ietekme**
 - 98.3 Skaņas un vibrācijas ietekme**
 - 98.4 Gaisa spiediena ietekme**
 - 98.5 Zema gravitācijas spēka ietekme**
 - 98.6 Nevērība, pamešana vai dzīvei nepieciešamo lietu trūkums**
 - 98.8 Cits precizēts ievainojuma mehānisms**

- 99 Ievainojuma mehānisms nav precizēts**
 - 99.9 Ievainojuma mehānisms nav precizēts**

IEVAINOJUMA MEHĀNISMS: PILNS KODU SARAKSTS AR IEKĻAUSĀNAS UN IZSLĒGŠĀNAS KRITĒRIJIEM

01 Truls spēks

01.2 Sadursme ar priekšmetu vai dzīvnieku

Nav jāiekļauj:

- dzīvnieka kods (02.32 – 02.35)
- dzīvnieka saskrāpējums vai plosījums (02.12)
- saskare ar mehānismu (03.2)
- sadursme ar cilvēku (01.3n)
- saspiešana vai iespiešana starp priekšmetiem (01.41)

01.21 Sadursme ar kustīgu priekšmetu

Jāiekļauj:

- sitiens vai trieciens ar sporta aprīkojumu (piem., hokejnūju) vai trulu ieroci (piem., rungu)

Nav jāiekļauj:

- cilvēks, kas pārvietojas pa priekšu kustīgam priekšmetam (01.24)
- ilgstoša tangenciāla kustība pret ādu (01.6)
- šaujāmieroča (02.22) vai bultas (02.23) radīta brūce

01.22 Sadursme ar nekustīgu priekšmetu

Jāiekļauj:

- ieskriešana sienā

Nav jāiekļauj:

- ieskriešana sienā un ievainojums kritiena rezultātā (01.53)

01.23 Trieciens ar mestu vai krītošu priekšmetu

Jāiekļauj:

- krītošs klints bluķis, akmens vai koks
- alas iebrukšana
- mājas sabrukšana cita iemesla, nevis ugunsgrēka, rezultātā
- trieciens ar mestu bumbu, atrodoties miera stāvoklī

Nav jāiekļauj:

- šaujāmieroča (02.22) vai cita ieroča (02.23) radīta brūce
- degošas mājas sabrukšana (04.14)
- ilgstoša tangenciāla kustība pret ādu (01.6)

01.24 Trieciens ar kustīgu objektu, ja cilvēks veic kustību vai atrodas kustībā

Jāiekļauj:

- cilvēks, kas pārvietojas pa priekšu kustīgam priekšmetam (piem., trieciens ar bumbu kustības laikā, mēģinot to noķert un to noķerot)

Nav jāiekļauj:

- cilvēks, kas saņēmis triecienu ar kustīgu priekšmetu (01.21) vai ar mestu priekšmetu (01.23), pašam neesot kustībā
- šaujāmieroča (02.22) vai cita ieroča (02.23) radīta brūce

01.25 Sadursme ar dzīvnieku: negūstot caururbjošu vai penterējošu ievainojumu

Jāiekļauj:

- dzīvnieka sasists vai sasperts cilvēks

Nav jāiekļauj:

- dzīvnieka kodums (02.32, 02.33), dzēlums (02.34, 02.35), saskrāpējums vai plosījums (02.12)

01.28 Cita veida precizēta sadursme ar priekšmetu vai dzīvnieku

01.29 Sadursme ar priekšmetu vai dzīvnieku, bez precizējuma

01.3 Sadursme ar cilvēku

Jāiekļauj:

- fiziska spēka pielietojums

Nav jāiekļauj:

- cita cilvēka veikta pagrūšana (01.5n)
- saspiešana starp cilvēkiem (01.42)

01.31 Cita cilvēka trieciens vai spēriens

Jāiekļauj:

- sitiens (ar dūri), trieciens, spēriens, kratīšana, skrāpēšana, sitiens ar galvu vai grieziens, ko veicis cits cilvēks un kas izdarīts ar nolūku vai netīši (piem., brutālas spēles laikā)
- paša piemērots spēks (piem., savas galvas sišana ar paša dūri)

Nav jāiekļauj:

- sadursme ar priekšmetu (01.2n)
- krītoša cilvēka nodarīts trieciens (01.23)
- dzīvnieka spēriens (01.25)

01.32 Seksuālas dabas varmācība, lietojot spēku

Jāiekļauj:

- izvarošana, izvarošanas mēģinājums
- anāls dzimumakts, anāla dzimumakta mēģinājums

Nav jāiekļauj:

- priekšmeta ievadīšana anālajā atverē vai makstī (98.15)

01.38 Cita veida precizēta sadursme ar cilvēku

Nav jāiekļauj:

- kritiens divu gājēju sadursmes rezultātā (01.53)

01.39 Sadursme ar cilvēku, bez precizējuma

01.4 Saspiedums un sašķaidījums

Nav jāiekļauj:

- mehānisma izraisīts saspiedums (03.2)

01.41 Iespiešana un saspiešana starp priekšmetiem

Jāiekļauj:

- saspiedums zem priekšmeta
- iespiešana vai saspiešana starp kustīgu un nekustīgu priekšmetu (piem., iespiežot roku automašīnas durvīs)

Nav jāiekļauj:

- ievainojums, ko izraisījis mesta vai krītoša priekšmeta trieciens (01.23)
- transporta negadījumi (1.1n)

01.42 Saspiešana starp cilvēkiem

Jāiekļauj:

- saspiešana pūlī vai paniskas bēgšanas laikā

01.48 Cita veida precizēts saspiedums un sašķaidījums

01.49 Saspiedums un sašķaidījums, bez precizējuma

01.5 Kritiens, klupiens, lēciens, grūdiens

Jāiekļauj:

- cita cilvēka veikta pagrūšana
- kritiens pārnesšanas brīdī (piem., nejauši nometot zemē)
- klupiens

01.51 Kritiens un klupiens, aizķeroties tai pašā līmenī

Nav jāiekļauj:

- kritiens pēc atsišanās pret priekšmetu (01.53)
- potītes sastiepums iešanas laikā, bet ne krišanas rezultātā (proti, tās pārstiepšana 07.1)

01.52 Kritiens un klupiens, paslīdot tai pašā līmenī

Nav jāiekļauj:

- kritiens pēc atsišanās pret priekšmetu (01.53)

01.53 Cita veida kritiens, klupiens, lēciens un grūdiens tai pašā līmenī

Jāiekļauj:

- kritiens pēc atsišanās pret priekšmetu (01.53)

Nav jāiekļauj:

- saspiešana vai pagrūšana pūlī vai paniskas bēgšanas laikā (01.42)

01.54 Kritiens, klupiens, lēciens, grūdiens no augstuma, kas mazāks par 1 metru

Jāiekļauj:

- sitiens vai trieciens pret priekšmetu lēkšanas vai ieniršanas laikā
- kritiens no bērnu velosipēda

01.55 Kritiens, klupiens, lēciens, grūdiens no augstuma vienāds vai lielāks par 1 metru

Jāiekļauj:

- sitiens vai trieciens pret priekšmetu lēkšanas vai ieniršanas laikā
- kritiens no pieaugušo velosipēda
- kritiens, tiekot nestam normāla auguma pieaugušā rokās
- kritiens no zirga
- kritiens no celtnes vai konstrukcijas

Nav jāiekļauj:

- nedegošas celtnes vai konstrukcijas sabrukšana (01.23)

01.56 Kritiens, klupiens, lēciens, grūdiens no neprecizēta augstuma

01.57 Kritiens, klupiens, lēciens, grūdiens uz kāpnēm vai pakāpieniem

Nav jāiekļauj:

- brīvs kritiens no kāpnēm, ja zināms, ka tas ir no 1 metra vai lielāka augstuma (01.55)

01.58 Cita veida precizēts kritiens, klupiens, lēciens, grūdiens

Nav jāiekļauj:

- nedegošas celtnes vai konstrukcijas sabrukšana (01.23)

01.59 Kritiens, klupiens, lēciens, grūdiens, bez precizējuma

01.6 Nobrāzums, noberzums

Nav jāiekļauj:

- nobrāzums, kas radies pēc sadursmes ar mehānismu (03.2)

01.68 Precizēts nobrāzums, noberzums

01.69 Nobrāzums, noberzums, bez precizējuma

01.98 Cita veida precizēta saskare ar trulu spēku

01.98 Cita veida precizēta saskare ar trulu spēku

01.99 Saskare ar trulu spēku, bez precizējuma

01.99 Saskare ar trulu spēku, bez precizējuma

02 Durošs vai caururbjošs spēks

02.1 Skrāpējums, iegriezums, ieplēsums, nošķēlums

Nav jāiekļauj:

- iegriezums vai dūriens sprādziena (03.1), šaujamo šāvienu (02.22), pneimatiska vai mehāniska ieroča šāvienu (02.23) vai cita ieroča dēļ (02.24)

02.11 Cilvēka skrāpējums vai plēsums

Nav jāiekļauj:

- cilvēka kodums (02.31)

02.12 Dzīvnieka skrāpējums vai plēsums

Nav jāiekļauj:

- dzīvnieka kodums (02.32, 02.33)

02.13 Iegriezums, iešņāpums, iecirtums

Jāiekļauj:

- iegriezums (piem., iegriežot sev pirkstā ar nazi, saplēstu stiklu vai papīra malu)

Nav jāiekļauj:

- dzīvnieka (02.12) vai cilvēka (02.11) skrāpējums vai plēsums
- dzīvnieka (02.32, 02.33) vai cilvēka (02.31) kodums
- mehānisma radīts iegriezums, iešņāpums vai iecirtums (03.2)
- asmens dūriens (02.21)

02.14 Plēsums, pārrāvums, iezāgējums

Nav jāiekļauj:

- mehānisma radīta kādas ķermeņa daļas plēsta brūce (03.2)

- saišu plīsums paklupšanas, paslīdēšanas vai pārstiepšanas dēļ (07.n)

02.15 Nociršana

Jāiekļauj:

- ķermeņa daļas nociršana ar cirvi, izkapti, mačeti vai krūmu dunci

02.18 Cita veida skrāpējums, iegriezums, ieplēsums, nošķēlums

02.19 Skrāpējums, iegriezums, ieplēsums, nošķēlums, bez precizējuma

02.2 Punktveida dūriens un asmens dūriens

Jāiekļauj:

- šaujāmieroča vai cita ieroča radīta brūce

Nav jāiekļauj:

- iegriezums vai dūriens sprādziena dēļ (03.1)

02.21 Asmens dūriens

Jāiekļauj:

- gadījumi, kad tikusi sagriezta āda un dziļi skarti zemādas audi
- naža, zobens vai cita asa instrumenta dūriens
- svešķermeņa (skabargas, metāla, šāviņa, koka u.c. šķembas) caururbšanās ādai

Nav jāiekļauj:

- iegriezums, plēsums (02.1n)
- šaujāmieroča radīta brūce (02.22)

02.22 Šaujāmieroča šāviena radīta brūce

Jāiekļauj:

- ievainojums, kuru radījusi lode vai cita veida šāviņš, kas raidīts no šaujāmieroča, lietojot šaujampulveri vai sprāgstošu lādiņu
- šāviens BCN

Nav jāiekļauj:

- pneimatiska vai mehāniska ieroča šāviena (02.23) radīts ievainojums
- loka vai stopa raidītas bultas vai cita ar atsperi iedarbināma ieroča raidītas strēles ievainojums (02.24)
- šaujāmieroča radīts nešauts ievainojums (piem., sitiens ar šaujāmieroči 01.21)

02.23 Pneimatiska vai mehāniska ieroča šāviena radīta brūce

02.24 Cita ieroča radīta šauta brūce

Jāiekļauj:

- loka un stopa bulta vai strēle
- ar atsperi iedarbināma ieroča lode

02.28 Cita veida precizēts punktveida dūriens

Nav jāiekļauj:

- šāviens CNK (02.22)

02.29 Punktveida dūriens, bez precizējuma

02.3 Kodiens, dzēliens, indes ievadīšana

02.31 Cilvēka kodums

Jāiekļauj:

- paša kodums (piem., iekožot sev mēlē)
- gadījumi, kad kodums nav pāršķēlis ādu

Nav jāiekļauj:

- dzīvnieka vai kukaiņa kodums (02.32–02.35)

02.32 Neindīga dzīvnieka kodums

Jāiekļauj:

- zirga, suņa, haizivs u.c. kodums

Nav jāiekļauj:

- cilvēka kodums
- inficējusies koduma brūce, nevis pats ievainojums

02.33 Indīga dzīvnieka kodums

Jāiekļauj:

- indīgas čūskas kodums

02.34 Neindīga kukaiņa vai cita bezmugurkaulnieka kodums vai dzēliens

Jāiekļauj:

- neindīga zirnekļa kodums
- moskītu dzēlieni

Nav jāiekļauj:

- inficējusies dzēliena vieta, nevis pats ievainojums

02.35 Indīga kukaiņa vai cita bezmugurkaulnieka kodums vai dzēliens

Jāiekļauj:

- bites, lapsenes vai skorpiona dzēliens
- indīga zirnekļa kodums
- medūzas dzēliens
- anafilaktiskais šoks pēc bites dzēliena u.c.

02.38 Cita veida precizēts kodiens, dzēliens, indes ievadīšana

02.39 Kodiens, dzēliens, indes ievadīšana, bez precizējuma

Jāiekļauj:

- kodiens vai dzēliens gadījumā, ja nav zināms, vai dzīvnieks vai kukainis bijis indīgs vai nē

02.98 Cita veida precizēts durošs vai caururbjošs spēks

02.98 Cita veida precizēts durošs vai caururbjošs spēks

02.99 Durošs vai caururbjošs spēks, bez precizējuma

02.99 Durošs vai caururbjošs spēks, bez precizējuma

03 Cita veida mehānisks spēks

03.1 Sprādziena triecienviļņa trieciens

Jāiekļauj:

- triecienviļņa radīts gaisa spiediens
- priekšmeti un gruveši, kas tiek mesti sprādziena viļņa ietekmē

Nav jāiekļauj:

- liesmas, kas seko sprādziena vilnim (04.14) vai vulkāna izvirdumam (08.4)

03.18 Precizēts sprādziena triecienviļņa trieciens**03.19 Sprādziena triecienviļņa trieciens, bez precizējuma****03.2 Sadursme ar mehānismu****Jāiekļauj:**

- saskare ar pacēlāja ķēdi, dzensiksnu, trīsi, transmisijas siksnu, vinču u.c.
- saskare ar motorizētu mauriņa pļāvēju, ķēdes zāģi, dzīvžoga apgriezējmašīnu
- saskare ar mikseri, motorizētu nazi, šujmašīnu, centrifūgu, veļas mazgājamo mašīnu
- sadursme ar dzīvnieka spēka darbināmu lauksaimniecības mašīnu, pļaujmašīnu, labības pļāvēju, kuļmašīnu
- sadursme ar izklaides mehānismiem, mehānismiem CNK

Nav jāiekļauj:

- elektriskās strāvas ietekme (98.2)

03.28 Precizēta sadursme ar mehānismu**03.29 Sadursme ar mehānismu, bez precizējuma****03.98 Cita veida precizēts mehāniskais spēks****03.98 Cita veida precizēts mehāniskais spēks****03.99 Mehāniskais spēks, bez precizējuma****03.99 Cita veida precizēts mehāniskais spēks, bez precizējuma****04 Termisks mehānisms****04.1 Sakaršana****04.11 Saskare ar karstu šķidrumu****Jāiekļauj:**

- karsts ūdens vannā, spainī vai toverī
- karsts ūdens, kas tek no šļūtenes vai krāna
- uz plīts karsēts ūdens vai šķidrums
- saskare ar izkausētu metālu

Nav jāiekļauj:

- šķīdra lava (08.4)
- degošs šķidrums (04.14)

04.12 Saskare ar karstiem tvaikiem un citām gāzēm**Jāiekļauj:**

- karsta gaisa un gāzu ieelpošana

Nav jāiekļauj:

- dūmu ieelpošana (04.17)

04.13 Saskare ar karstu priekšmetu vai cietu vielu

Jāiekļauj:

- saskare ar karstu mājsaimniecības ierīci (piem., plīti, tējkannu, krāsni, gludekli u.c.)
- saskare ar karstu sildierīci (piem., radiatoru, sildītāju u.c.)
- saskare ar karstu motoru, darbarīku vai mehānismu
- saskare ar priekšmetu, kas parasti nav karsts, bet tāds kļuvis (piem., mājas ugunsgrēka vai ilgstošas saules ietekmes rezultātā)

Nav jāiekļauj:

- degošs priekšmets vai cieta viela (proti, ugunī esošs priekšmets, 04.14)

04.14 Saskare ar uguni vai liesmu

Jāiekļauj:

- meža ugunsgrēks, ugunskurs, uguns kamīnā vai krāsnī, uguns degošā celtnē
- viegli uzliesmojoša materiāla (piem., benzīna, petrolejas, dīzeļdegvielas) aizdegšanās
- apgērba (piem., gultas drēbju) aizdegšanās vai kušana
- zibens ierisīts ugunsgrēks
- sprādziena izraisīts vai tam sekojošs ugunsgrēks

Nav jāiekļauj:

- vulkāna liesmas (08.4)

04.15 Visa ķermeņa sakaršana: dabisku cēloņu iespaidā

Jāiekļauj:

- karstuma dūriens, saules dūriens

04.16 Visa ķermeņa sasilšana: cilvēka radītu cēloņu iespaidā

Jāiekļauj:

- būt ieslodzītam mākslīgu sildierīču pārkarsētā istabā

04.17 Degoša priekšmetu vai vielu dūmu ieelpošana

04.18 Cita veida precizēta sakaršana

04.19 Sakaršana, bez precizējuma

04.2 Atdzišana

04.21 Atdzišana: dabisku cēloņu iespaidā

Jāiekļauj:

- apsaldējums, hipotermija dabiskas cilmes aukstuma ietekmē
- aukstuma ietekme laika apstākļu dēļ

Nav jāiekļauj:

- saskare ar sauso ledu, sašķīdinātu gāzi vai to ieelpošana (04.22)

04.22 Atdzišana: cilvēka radītu cēloņu iespaidā

Jāiekļauj:

- saskare ar sauso ledu, sašķīdinātu gaisu, slāpekli vai ūdeņradi vai to ieelpošana
- ilgstoša dziļās saldēšanas iekārtas ietekme

04.28 Cita veida precizēta atdzišana

04.29 Atdzišana, bez precizējuma

04.98 Cita veida precizēts termisks mehānisms

04.98 Cita veida precizēts termisks mehānisms

04.99 Termisks mehānisms, bez precizējuma

04.99 Termisks mehānisms, bez precizējuma

05 Elpošanas apdraudējums

05.1 Mehānisks elpošanas apdraudējums

05.11 Pakāršana

05.12 Žņaugšana

05.13 Elpceļu vai krūškurvja ārēja saspiešana

Jāiekļauj:

- apbēršanas efekts

05.14 Elpceļu nosprostošana (obstrukcija) ar ieelpotu priekšmetu vai vielu

Jāiekļauj:

- aizrīšanās ar pārtiku, rotaļlietu u.c.

Nav jāiekļauj:

- saindēšanās ar tvana gāzi (06.13)

05.15 Elpceļu nosprostošana (obstrukcija) ar priekšmetu, kas aizsedz muti un degunu

Jāiekļauj:

- smakšana pēc plastikāta maisiņa uzvilšanas sev galvā
- smakšana pēc spilvena uzlikšanas sev uz sejas

05.18 Cita veida precizēts mehānisks elpošanas apdraudējums

05.19 Mehānisks elpošanas apdraudējums, bez precizējuma

05.2 Noslīkšana vai slīkšana

05.21 Noslīkšana vai slīkšana pēc iekrišanas ūdenī

Jāiekļauj:

- iekrišana toverī, vannā, peldbaseinā vai dabiskā ūdenskrātuvē
- izkrišana no kuģa vai tā daļas
- nokrišana no doka, piestātnes, mola

05.22 Noslīkšana vai slīkšana, atrodoties ūdenī

Jāiekļauj:

- atrodies toverī, vannā, peldbaseinā vai dabiskā ūdenskrātuvē
- noslīkšana vai slīkšana pēc sadursmes ar kuģi vai tā daļu, atrodies ūdenī

05.28 Cita veida precizēta noslīkšana vai slīkšana

05.29 Noslīkšana vai slīkšana, bez precizējuma

Jāiekļauj:

- gadījumi, kad nav zināms, vai ievainotā persona iekritusi ūdenī vai ūdenī jau bijusi

05.3 Iesprostojums ar skābekli nabadzīgā vietā

Nav jāiekļauj:

- izplūdes gāzu ieplūšana automašīnā vai noslēgtā telpā (06.13)
- ieslodzīšana plastikāta maisā (05.15)
- dūmu ieelpošana (04.17)

05.38 Cita veida precizēts iesprostojums ar skābekli nabadzīgā vietā

05.39 Iesprostojums ar skābekli nabadzīgā vietā, bez precizējuma

05.98 Cita veida precizēts elpošanas apdraudējums

Nav jāiekļauj:

- ieslodzīšana plastikāta maisā (05.15)

05.98 Cita veida precizēts elpošanas apdraudējums

05.99 Elpošanas apdraudējums, bez precizējuma

05.98 Elpošanas apdraudējums, bez precizējuma

06 Ķīmiskas vai cita veida vielas iedarbība

Jāiekļauj:

- nejauša zāļu (narkotiku) pārdozēšana
- saindēšanās neprecizēta nolūka dēļ
- tīša saindēšanās

06.1 Saindēšanās ar ķīmisku vai cita veida vielu

06.11 Saindēšanās ar cietu vielu

Jāiekļauj:

- tablešu, zāļu dražeju u.c. norīšana
- ##### **Nav jāiekļauj:**
- ūdenī vai alkoholā izšķīdinātas un iedzertas vielas (06.12)

06.12 Saindēšanās ar šķidrū vielu

Jāiekļauj:

- ūdenī vai alkoholā izšķīdinātas un iedzertas vielas
- intravenozi vai zem ādas injicētas vielas

06.13 Saindēšanās ar gāzveida vielu

Jāiekļauj:

- automašīnas izplūdes gāzu ieelpošana
- ķīmisko putekļu molekulu ieelpošana
- aerosola ieelpošana

06.18 Saindēšanās ar citu precizētu ķīmisku vai cita veida vielu

06.19 Saindēšanās ar neprecizētu ķīmisku vai cita veida vielu

06.2 Ķīmiskas vai cita veida vielas izraisīts ķīmisks apdegums

Jāiekļauj:

- audu bojājums stipras skābes, sārna u.c. ķīmisko iedarbības dēļ

Nav jāiekļauj:

- noberzums un nobrāzums (01.6)
- bojājums vielas temperatūras rezultātā (04.nn)

06.21 Cietas vielas izraisīts ķīmisks apdegums

06.22 Šķidrās vielas izraisīts ķīmisks apdegums

06.23 Gāzveida vielas izraisīts ķīmisks apdegums

06.28 Cita veida precizētas vielas izraisīts ķīmisks apdegums

06.29 Neprecizētas vielas izraisīts ķīmisks apdegums

06.98 Cita veida precizēta ķīmiskas vai cita veida vielas iedarbība

Jāiekļauj:

- cietu, šķidru vai gāzveida vielu ietekme CNK
- ķīmisku apdegumu neizraisošs kairinājums (piem., krāsas nokļūšana acīs)

06.98 Cita veida precizēta ķīmiskas vai cita veida vielas iedarbība

06.99 Ķīmiskas vai cita veida vielas iedarbība, bez precizējuma

Jāiekļauj:

- cietu, šķidru vai gāzveida vielu ietekme CNK

06.99 Ķīmiskas vai cita veida vielas iedarbība, bez precizējuma

07 Fiziska pārpūle

Jāiekļauj:

- smagu objektu vai smagumu pacelšana
- maratonskrējiens
- airēšana

07.1 Pārpūle, pārstiepšanās

Jāiekļauj:

- potītes pamežģījums

07.18 Precizēta pārpūle, pārstiepšanās

07.19 Pārpūle, pārstiepšanās, bez precizējuma

07.98 Cita veida precizēta fiziska pārpūle

Jāiekļauj:

- stāvokļi ar pakāpenisku un/vai novēlotu sākumu
- stāvokļi, kas saistīti ar daudzu fiziskas aktivitātes epizožu kumulatīvo efektu

07.98 Cita veida precizēta fiziska pārpūle

07.99 Fiziska pārpūle, bez precizējuma

07.99 Fiziska pārpūle, bez precizējuma

08 Laika apstākļu, dabas katastrofu vai citu dabas spēku ietekme

Nav jāiekļauj:

- saskare ar uguni vai liesmu (04.14)

08.1 Nokrišņu ietekme

Jāiekļauj:

- pērkona negaiss, slapjdraņķis vai sniegputenis
- vētras vai lietusgāzes izraisīta viesuļvētra
- attālas vai tiešas vētras izraisīti plūdi
- plūdi, kas izcēlušies no attālas vai tiešas vētras
- katastrofu izraisīta sniega kušana
- aizsprosta sabrukšanas rezultātā radušies plūdi

Nav jāiekļauj:

- sniega vētra (08.2)

08.18 Precizēta nokrišņu ietekme

08.19 Nokrišņu ietekme, bez precizējuma

08.2 Vēja ietekme

Jāiekļauj:

- sniega vētra

Nav jāiekļauj:

- sniegputenis (08.1)

08.28 Precizēta vēja ietekme

08.29 Vēja ietekme, bez precizējuma

08.3 Zemes vai okeāna kustību ietekme

Jāiekļauj:

- zemūdens zemestrīce
- cunami pēc zemūdens zemestrīces
- vētras izraisīts paisuma vilnis

- zemūdens zemestrīces izraisīts cunami

Nav jāiekļauj:

- vulkāniska darbība (08.4)

08.38 Precizēta zemes vai okeāna kustību ietekme

08.39 Zemes vai okeāna kustību ietekme, bez precizējuma

08.4 Vulkāna izvirduma ietekme

Jāiekļauj:

- lavas izraisīts ugunsgrēks un liesmas
- vulkāniska darbība

08.48 Precizēta vulkāna izvirduma ietekme

08.49 Vulkāna izvirduma ietekme, bez precizējuma

08.98 Cita veida precizēta laika apstākļu, dabas katastrofu vai citu dabas spēku ietekme

Jāiekļauj:

- zibens ietekme

Nav jāiekļauj:

- dabiskā radiācija (98.28)

08.98 Cita veida precizēta laika apstākļu, dabas katastrofu vai citu dabas spēku ietekme

08.99 Laika apstākļu, dabas katastrofu vai citu dabas spēku ietekme, bez precizējuma

08.99 Laika apstākļu, dabas katastrofu vai citu dabas spēku ietekme, bez precizējuma

96 Nav iespējams ziņot juridisku iemeslu dēļ

96.96 Nav iespējams ziņot juridisku iemeslu dēļ

98 Cita veida precizēts ievainojuma mehānisms

98.1 Saskare ar svešķermeni

98.11 Svešķermenis acī vai tā iekļūšana acī vai caur aci

Jāiekļauj:

- svešķermenis uz radzenes vai zem acs plakstiņa

98.12 Svešķermeņa iekļūšana degunā vai caur degunu

98.13 Svešķermeņa iekļūšana mutē vai caur muti

98.14 Svešķermeņa iekļūšana ausī vai caur ausi

98.15 Svešķermeņa iekļūšana citās dabiskajās ķermeņa atverēs vai caur tām

Jāiekļauj:

- izvarošana vai anālais dzimumakts ar priekšmetu

Nav jāiekļauj:

- svešķermeņa ieelpošana ar elpceļu nosprostošanos (05.14)
- izvarošana, izvarošanas mēģinājums BCN (01.32)
- anālais dzimumakts, anālā dzimumakta mēģinājums BCN (01.32)

98.18 Cita veida precizēta saskare ar svešķermeni

98.19 Saskare ar svešķermeni, bez precizējuma

98.2 Elektrības un radiācijas ietekme

98.21 Elektriskās strāvas ietekme

Jāiekļauj:

- elektriskās strāvas apdegums, elektriskās strāvas trieciens, nāvējošs elektrošoks

Nav jāiekļauj:

- zibens (08.8)

98.22 Metināšanas gaismas ietekme

98.23 Citas redzamās un ultravioletās gaismas ietekme: no cilvēka radītiem avotiem

98.24 Saules gaismas ietekme

Jāiekļauj:

- saules apdegums

Nav jāiekļauj:

- saules dūriens (04.15)

98.25 Cita veida nejonizējošās radiācijas ietekme

Jāiekļauj:

- infrasarkanās, lāzera, radio frekvences radiācija

98.26 Jonizējošās radiācijas ietekme, kas nav dabiskas cilmes

Jāiekļauj:

- radioaktīvo izotopu, rentgenstaru starojums

Nav jāiekļauj:

- dabiskās radiācijas ietekme (98.28)

98.28 Cita veida precizētas radiācijas ietekme

Jāiekļauj:

- dabiskais jonizējošais starojums

98.29 Radiācijas ietekme, bez precizējuma

98.3 Skaņas un vibrācijas ietekme

98.31 Skaņas ietekme

Jāiekļauj:

- skaņas viļņi, ultraskaņas viļņi

98.32 Vibrācijas ietekme**Jāiekļauj:**

- infraskaņas viļņi
- atskaldāmā āmura vibrācija

98.4 Gaisa spiediena ietekme**98.41 Iesūkšanas ietekme****Jāiekļauj:**

- iesūkšana peldbaseina filtrācijas sistēmas attīrīšanas nodalījumā, matu iesūkšana minerālavota iesūkšanas punktos

PIEZĪME: Ja cilvēks noslīkst, jo tā mati ir iesūksti iesūkšanas punktos, tad tiešais mehānisms ir Noslīkšana vai slīkšana (05.2), bet pamatmehānisms – 98.41.

98.42 Cita ekstrēma vai mainīga gaisa spiediena ietekme**Jāiekļauj:**

- pārmaiņas straujas nolaišanās vai pacelšanās rezultātā ūdenī, lidmašīnā vai pazemē
- pastāvīga vai ilgstoša atrašanās lielā augstumā

98.48 Cita veida precizēta gaisa spiediena ietekme**98.49 Gaisa spiediena ietekme, bez precizējuma****98.5 Zema gravitācijas spēka ietekme****Jāiekļauj:**

- bezsvara stāvoklis kosmosa kuģī vai modelējošā ierīcē

98.6 Nevērība, pamešana vai dzīvei nepieciešamo lietu trūkums**98.61 Pārtikas trūkums****Jāiekļauj:**

- pārtikas trūkums kā izsīkuma, nepietiekamas uztures vai bada cēlonis

98.62 Ūdens trūkums**Jāiekļauj:**

- ūdens trūkums kā atūdeņošanās vai izsīkuma cēlonis

98.68 Cita veida precizēta nevērība, pamešana vai dzīvei nepieciešamo lietu trūkums**Jāiekļauj:**

- nabadzība

98.69 Nevērība, pamešana, vai dzīvei nepieciešamo lietu trūkums, bez precizējuma**98.98 Cits precizēts ievainojuma mehānisms****Jāiekļauj:**

- ar dzīvesveidu saistīts stāvoklis

98.98 Cits precizēts ievainojuma mehānisms

99 Ievainojuma mehānisms nav precizēts

99.99 Ievainojuma mehānisms nav precizēts

99.99 Ievainojuma mehānisms nav precizēts